

**DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI, DE LA
GENERALITAT, DEL JOC DE LA
COMUNITAT VALENCIANA**

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió ordinària celebrada el 28 de març de 2018, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El dia 26 de febrer de 2018 va tindre entrada en la seu del CES-CV, escrit del conseller d'Hisenda i Model Econòmic, pel qual se sol·licitava l'emissió del corresponent dictamen preceptiu, a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, del Joc de la Comunitat Valenciana, d'acord amb el que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat a) de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

A més del text de l'Avantprojecte de Llei, s'ha remés a aquest organisme l'expedient complet que acompanya a aquest, destacant la següent documentació: Resolució d'inici i informe justificatiu de la Conselleria, Memòria econòmica i Informe addicional a aquesta, Informe de necessitat i oportunitat, Informe d'impacte de gènere, Informe d'impacte sobre la infància, l'adolescència i la família, Informe sobre coordinació informàtica, Informes de la Sotssecretaria i la Direcció General de Pressupostos, Informe del tràmit d'al·legacions a altres Conselleries, Informe d'al·legacions realitzades pel sector, Informe jurídic de l'Advocacia de la Generalitat i Diligència de rectificació del text de la Disposició Transitòria Setena.

De forma immediata el President del CES-CV va convocar a la Comissió de Programació Econòmica Regional i Planes d'Inversions a la qual se li va donar trasllat del citat Avantprojecte de Llei amb la finalitat d'elaborar l'Esborrany de Dictamen.

El dia 9 de març de 2018 es va reunir la Comissió de Programació Econòmica Regional i Planes d'Inversions. A la mateixa van assistir Sr. Eduardo Roca Hernáiz,

Director General de Tributs i Joc, i Sra. Amparo Gálvez Badenas, Subdirectora General de Joc, procedint a explicar l'avantprojecte de Llei objecte de dictamen.

Novament, els dies 21 i 23 de març de 2018 es va reunir en sessió de treball la Comissió de Programació Econòmica Regional i Planes d'Inversions amb la finalitat d'elaborar el Projecte de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, del Joc de la Comunitat Valenciana, el qual va ser elevat al Ple del dia 28 de març de 2018 i aprovat per unanimitat.

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei que es dictamina consta d'una Exposició de Motius i 102 articles, distribuïts en cinc Títols amb els seus corresponents Capítols i Seccions, set Disposicions Transitòries, Disposició Addicional Única, Disposició Derogatòria Única i dues Disposicions Finals.

L'Exposició de Motius indica que el text normatiu pretén donar resposta a una situació del mercat del joc, d'acord amb els principis de necessitat, eficiència, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

L'activitat de joc té unes característiques intrínseques que fan necessari regular una sèrie de mecanismes que donen seguretat a les persones participants en els jocs, garantisquen la protecció a les persones menors d'edat i a aquelles que ho necessiten per motius de salut i que permeten vetlar per l'ordre públic en el desenvolupament dels jocs evitant el frau.

D'altra banda, és necessari establir un marc normatiu que done resposta a la nova pràctica i funcionament d'aquells jocs efectuats a través de mitjans electrònics, telemàtics o de comunicació a distància l'àmbit de la qual siga el territori de la Comunitat Valenciana.

La Llei integra en un sol text els aspectes jurídic-administratius de l'ordenació del joc i l'àmbit tributari de la citada activitat. No obstant això, aquesta tendència codificadora no s'esgota amb la integració dels aspectes fiscals en aquest text, sinó que els articles dedicats al règim fiscal comprenen tots els elements configuradors del tribut: elements subjectius (obligats tributaris), elements objectius (fet imposable, bases, tipus de gravamen, beneficis fiscals), temporals i formals.

El Títol I, "**Disposicions generals**", articles 1 a 7, inclou les disposicions generals que regulen aspectes com l'objecte, àmbit d'aplicació i exclusions. En aquest títol s'incorporen els principis rectors de l'activitat, amb el mandat legal a l'Administració i a les empreses de joc de vetlar per l'aplicació de tals principis. Així mateix, es regula la

publicitat, promoció, patrocini i informació comercial de les activitats del joc. Finalment, es configuren els jocs inclosos en el Catàleg de Jocs de la Comunitat Valenciana i els jocs prohibits.

El Títol II, "**Organització i ordenació de l'activitat del joc**", compta amb set capítols, amb les seues corresponents seccions. El *Capítol I*, articles 8 a 11, regula els òrgans de control del joc i les seues competències, amb especial esment a la Comissió de Joc. El *Capítol II*, articles 12 a 18, defineix els drets i obligacions de les persones que intervenen en el joc i les prohibicions per a la pràctica dels jocs i accés als locals. Per la seua part, el *Capítol III*, articles 19 i 24, estableix el règim d'autoritzacions de les empreses de joc i els requisits de constitució de les empreses de joc i les fiances. En el *Capítol IV*, articles 25 a 40, es defineixen les modalitats de jocs i la seua pràctica per mitjans presencials o a través de mitjans electrònics, informàtics, telemàtics o interactius. El *Capítol V*, articles 41 a 48, defineix i regula els locals de joc, mentre que el *Capítol VI*, articles 49 i 50, regula l'homologació del material de joc i els laboratoris d'assaig. Finalment, en el *Capítol VII*, article 51, es dóna tractament legal al Registre General de Joc de la Comunitat Valenciana, com a instrument d'ordenació i control de l'exercici empresarial de les activitats del joc.

El Títol III, "**Inspecció i control de l'activitat del joc**", articles 52 a 54, recull les funcions i facultats del personal encarregat de la inspecció.

El Títol IV, "**Règim sancionador**", articles 55 a 68, atribueix les competències sancionadores al Consell, al titular de la conselleria competent en matèria de joc i al titular de la direcció competent en matèria de joc. També es requalifiquen els diferents tipus d'infraccions i es revisen les quanties de les sancions que passen a establir-se per trams.

El Títol V, "**Tributació sobre el joc**", consta de quatre capítols en els quals es regulen els aspectes fiscals del joc competència de la Generalitat. Així, el *Capítol I*, articles 69 a 74, es dedica al tribut relatiu a les rifes, tómboles o combinacions aleatòries, aclarint-se el règim de les exempcions. El *Capítol II*, articles 75 a 80, recull el tribut relatiu a les apostes, en el qual es generalitza la definició en la base imposable atesos els ingressos nets procedents del joc. Per la seua part, en el *Capítol III*, articles 81 a 97, regula el tribut relatiu als jocs de sort, envit o atzar, establint-se la meritació de l'impost per trimestres naturals en els supòsits de jocs realitzats mitjançant màquines recreatives i d'atzar. Finalment, el *Capítol IV*, articles 98 a 102, es destina al tribut relatiu als jocs quan es desenvolupen a través de mitjans electrònics, informàtics, telemàtics, interactius o de comunicació a distància l'àmbit de la qual siga el de la Comunitat Valenciana.

La **Disposició Transitòria Primera** contempla el règim transitori de les normes de desenvolupament de la Llei 4/1988, de 3 de juny, del Joc de la Comunitat Valenciana.

Per la seua part, la **Disposició Transitòria Segona** estableix que les autoritzacions concedides amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei mantindran la seua vigència pel període per al qual van ser concedides.

La **Disposició Transitòria Tercera** indica que el règim d'infraccions i sancions regulat en la Llei s'aplicarà únicament als fets comesos a partir de la seua entrada en vigor, llevat que el règim previst en ella siga més favorable.

La **Disposició Transitòria Quarta** estableix que les fiances constituïdes amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei s'entenen vigents i ha de respondre de les obligacions contingudes el seu article 24.

La **Disposició Transitòria Cinquena** disposa que els requisits i condicions de les apostes en el joc de la Pilota Valenciana s'establiran via reglamentària. Fins que s'aprove aquest reglament, les persones organitzadores de les apostes hauran de complir amb una sèrie de requisits recollits en aquesta disposició.

La **Disposició Transitòria Sisena** recull la possibilitat de suspendre temporalment les autoritzacions d'explotació de les màquines de Tipus B i C, fins no s'adeqüe el Reglament de Màquines Recreatives i d'Atzar.

En la **Disposició Transitòria Setena** s'estableix un termini de tres mesos des de l'entrada en vigor de la Llei perquè els salons de joc complisquen els requisits establits en l'article 18 d'aquesta Llei.

La **Disposició Addicional Única** possibilita comprovar la viabilitat comercial de les modalitats i material de joc, permetent la seua pràctica i instal·lació, durant un temps determinat i amb caràcter previ a la seua autorització o homologació.

Mitjançant la **Disposició Derogatòria Única** queda derogada la Llei 4/1988, de 3 de juny, de la Generalitat, del Joc de la Comunitat Valenciana i l'article 15 de la Llei 13/1997, de 23 de desembre, per la qual es regula el tram autonòmic de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i restants tributs cedits i quantes disposicions d'igual o inferior rang s'oposen al que s'estableix en aquesta Llei. De la mateixa manera, queda derogada la disposició addicional quarta del Decret 56/2015, de 30 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament de Casinos de Joc de la Comunitat Valenciana i l'apartat 8, de l'article 26, del Decret 115/2006, de 28 de juliol, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament de Màquines Recreatives i d'Atzar, en el que afecta la suspensió

de les autoritzacions d'explotació. L'últim punt d'aquesta Disposició deroga el Decret 144/2002, de 10 de setembre, del Consell, pel qual s'acorda la suspensió de noves autoritzacions d'explotació de màquines de tipus B o recreatives amb premi, destinades a ser instal·lades en bars, cafeteries, restaurants, clubs, càmpings i anèlegs.

La **Disposició Final Primera** autoritza el Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament d'aquesta llei.

Finalment, la **Disposició Final Segona** estableix l'entrada en vigor d'aquesta llei l'endemà al de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

En primer lloc, el Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana (CES-CV) destaca la importància d'actualitzar aquesta legislació en matèria de joc, ja que compendia en un sol text la normativa administrativa i fiscal que recau sobre el sector del joc, al mateix temps que facilita la tasca de protecció dels interessos de les persones consumidores i usuàries en aquest àmbit. Especialment, es valora l'esment com a interès general de la protecció dels drets i seguretat de les persones consumidores i la preocupació per les implicacions en l'àmbit de la salut pública.

En segon lloc, el CES-CV entén que l'expedient de tramitació de l'Avantprojecte de Llei hauria d'incloure algun informe relatiu a la realitat econòmica del mateix sector del joc en la nostra Comunitat, que permeta justificar les mesures fiscals recollides en el text normatiu.

En tercer lloc, i en relació amb el *Registre d'Exclosos d'Accés* regulat en l'article 17 de l'Avantprojecte, el CES-CV vol posar de manifest l'actual situació d'indisponibilitat d'aquests registres d'altres comunitats autònomes, així com la inexistència d'un sistema comú al conjunt d'Administracions Autòniques i Estatal de Registre d'Exclosos d'Accés al Joc.

Per això, i davant la impossibilitat d'incloure una redacció a aquest efecte en l'Avantprojecte de Llei, el Comité considera oportú que l'òrgan directiu corresponent del Consell eleve davant el Consell de Polítiques del Joc la necessitat d'establir mecanismes de coordinació entre les diferents comunitats autònomes per a la posada a la disposició de dades, sense els quals resulta impossible el control de les persones excloses. Tot això, en compliment d'què s'estableix per l'article 35. "Competències", apartat f), de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de Regulació del Joc (d'ara endavant LRJ).

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 2. Àmbit d'aplicació de la Llei

Dins del punt 2, apartat a) d'aquest article, el Comit  entén que, a més dels ja contemplats, haurien de quedar exclosos de l'àmbit d'aquesta llei un altre tipus d'associacions de caràcter social, o de caràcter cultural o de festes tradicionals que en les seues activitats socials o culturals a vegades pogueren realitzar actuacions recreatives internes amb premis econòmics d'escassa quantia. En aquest sentit, el Comit  considera que reglamentàriament hauria de quedar determinat què s'entén per escassa quantia.

Article 3. Principis rectors de l'activitat

En l'apartat 3 s'assenyala que les empreses o agents que desenvolupen l'activitat del joc, no podran...*"concedir bonificacions, partides gratuïtes, o elements canviables per diners a les usuàries del joc"*. No obstant això, les empreses de joc online en l'àmbit estatal s  que tenen aquesta possibilitat. El Comit  entén que de persistir aquesta prohibició s'atorga un avantatge competitiu a aquest tipus d'empreses en detriment de les empreses radicades en la Comunitat Valenciana. Per a evitar aquesta situació, el CES-CV proposa que la Comunitat Valenciana, a través de la Comissió Nacional del Joc i del Consell de Polítiques del Joc, en els quals té representació, trasllade la necessitat d'aquesta prohibició en l'àmbit estatal.

Article 4. Polítiques de joc responsable

El CES-CV coincideix que el joc s'aborde des d'una política integral de responsabilitat social corporativa que ho contemple com un fenomen on han de combinar-se accions preventives, de sensibilització, d'intervenció i de control, i de reparació dels efectes negatius produïts. No obstant això, considera que hauria d'incloure's la formació com a element necessari per a completar les esmentades accions preventives. En aquest mateix sentit, el paràgraf segon d'aquest article hauria d'indicar que les accions preventives es dirigiran també a l'educació sobre l' s responsable del joc.

Respecte al tercer paràgraf d'aquest article, el Comit  estima convenient incloure a la Comissió del Joc com a òrgan competent per a vetlar per l'efectivitat de les polítiques del joc responsable, per a aix  haurà de ser convenientment informada.

Article 5. Publicitat, promoció, patrocini i informació comercial

En relació a l'apartat 7 d'aquest article, el CES-CV considera que les disposicions d'aquesta llei s'haurien d'aplicar també a qualsevol persona física o jurídica que a través de qualsevol medi físic o online realitzara accions de publicitat en aquesta matèria.

Article 11. La Comissió de Joc de la Comunitat Valenciana

La redacció de l'article deixa a la via reglamentària la decisió d'una possible ampliació de la composició de la Comissió de Joc. El CES-CV considera que, per seguretat jurídica, l'Avantprojecte de llei hauria de relacionar a totes les organitzacions que formaran part de la Comissió, entre les quals hauria d'incloure's, a més de les ja esmentades en l'article de l'Avantprojecte, a les associacions que representen a les persones consumidores i usuàries.

Així mateix, totes les competències de la Comissió haurien de figurar en la Llei, de manera que el Comité entén que no és necessari que se li atribuisquen, o no, noves competències per la via reglamentària tal com estableix l'apartat 2.c). El CES-CV entén que han de quedar per al desenvolupament reglamentari, exclusivament, les qüestions de la seua organització i funcionament. En aquest sentit, i en coherència amb l'observació proposada al paràgraf tercer de l'article 4, el Comité proposa que s'incloga com a competència de la Comissió de Joc la de "vetlar per l'efectivitat de les polítiques del joc responsable".

Article 12. Drets de les persones participants en els jocs

El Comité entén que l'apartat b) d'aquest article hauria de modificar la seua redacció indicant que les persones participants en els jocs obtindran informació **clara, veraç i suficient**, sobre les regles que han de regir el joc.

D'altra banda, el CES-CV proposa ajustar la redacció de l'apartat g) amb el següent tenor:

*"g) A formular les queixes i reclamacions que estimen oportunes a través dels Fulls de Reclamacions regulades en el Decret 77/1994, de 12 d'abril, del Govern Valencià, pel qual es regulen els fulls de reclamacions dels consumidors i usuaris de la Comunitat Valenciana i **poder acudir al Sistema Arbitral de Consum de la Comunitat Valenciana o a qualsevol altre sistema de resolució de litigis en matèria de consum establits en la normativa vigent**".*

En relació amb l'apartat i), el Comité considera que la Llei hauria d'especificar que dades relatives a la identitat de l'empresa i a la titularitat són accessibles al participant en exercici dels seus drets (CIF, adreça fiscal, etc.), respectant en tot cas la normativa relativa a la protecció de dades.

La Llei 7/2017, de 2 de novembre, per la qual s'incorpora a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2013/11/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2013, relativa a la resolució alternativa de litigis en matèria de consum, en el seu article 40. "Obligació d'informació dels empresaris sobre les entitats acreditades", conté haver d'informar els consumidors en matèria de resolució de litigis.

En aquest sentit, el Comité considera que hauria d'incorporar-se un nou apartat h) que reculla com a dret de la persona participant, rebre de l'empresari la informació relativa a si es troba adherit a una entitat de resolució alternativa de litigis de consum o si està obligat per una norma o codi de conducta a participar en el procediment davant una concreta entitat.

A més, en compliment de la citada Llei 7/2017, i en concret el seu Article 41. "Incompliment de l'obligació d'informació dels empresaris", el CES-CV entén que hauria d'adequar-se el règim sancionador recollint aquesta infracció en l'Avantprojecte de Llei.

Article 18 i DT 7a. Control d'admissió en locals de joc i en el joc realitzat per mitjans electrònics, informàtics, telemàtics o interactius

El Comit  considerava que, si bé els bars no estan compresos com a establiments de joc, en honor d'aconseguir una major eficàcia en el control d'admissió i, en conseq ncia, en la protecció d'aquells col·lectius més vulnerables, hauria d'elaborar-se un pla de viabilitat per a la implantació de mecanismes de control per a les Màquines de Joc Tipus "B", o d'Apostes, similar al de les màquines expenedores de tabac. Tot això d'acord amb l'esperit de protecció de les persones especialment sensibles contemplat en l'Avantprojecte de Llei objecte d'estudi.

Article 20. Requisits generals de les autoritzacions de les empreses del joc

El Comit  estima convenient que, a semblança d'altres normes autonòmiques, la Llei incorpore un plus de seguretat a la prohibició d'entrada dels menors d'edat als salons de joc, eliminant la possibilitat que l'òrgan competent atorgue noves autoritzacions per a instal·lar establiments específics de joc en la zona d'influència de centres d'ensenyament de persones menors d'edat i centres permanents d'atenció a les persones menors d'edat. A més, el CES-CV entén que reglamentàriament hauria de determinar-se quina és la zona d'influència.

En l'apartat 2, el termini màxim per a concedir i notificar l'autorització ser  de 6 mesos. Si transcorregut aquest termini no s'haguera notificat, s'entendrà desestimada la sol·licitud, llevat que en la reglamentació de cada joc es preveja el contrari.

En la Llei del Principat d'Astúries 6/2014, de 13 de juny, de Joc i Apostes, es distingeix si l'autorització té o no concurs públic, donant-se el termini de 3 mesos per a aquelles autoritzacions en les quals no concórrega el concurs públic, i de 6 en els quals s  que concorre, com és per exemple, en els casinos de joc. El CES-CV entén que aix   s del tot comprensible, ja que no és el mateix sol·licitar una autorització d'instal·lació de dues màquines tipus B en un bar que la instal·lació d'un casino de joc.

Article 30. Requisits i ubicació de les màquines de joc

El penúltim paràgraf d'aquest article diu:

"L'autorització d'instal·lació i el Butlletí de Situació tindran una validesa de cinc anys, renovable prèvia sol·licitud expressa per ambdues parts, per terminis de la mateixa durada, sempre que en el moment de la sol·licitud de renovació es complisquen els requisits exigits per la normativa vigent".

Aquesta mesura implica la supressió de la renovació t cita i la reducció del termini de vigència de les noves autoritzacions d'instal·lació de 10 a 5 anys.

No obstant això, el CES-CV entén que la renovació t cita  s pràctica habitual en el tr fic mercantil, podent qualsevol de les parts desvincular-se d'aquesta autorització administrativa, denunciant dins del termini i en la forma escaient la mateixa, dins del termini de vigència establert per l'Administració (art. 1255 del Codi Civil).

Per aix , el CES-CV proposa la següent redacció: ***"L'autorització d'instal·lació i el Butlletí de Situació tindran una validesa de cinc anys, renovables per terminis de la mateixa durada,***

si no mitja denúncia per cap d'ambdues parts amb una antelació de tres mesos i comunicada a Conselleria abans del venciment, sempre que en el moment de la renovació es complisquen els requisits establits per la legislació vigent”.

Artículo 55. Infraccions administratives

El punt 1 d'aquest article diu:

“1. Són infraccions administratives en matèria de joc les accions o omissions tipificades en aquesta llei.

Els reglaments que les desenvolupen introduir especificacions o graduacions a aquestes infraccions”.

El CES-CV proposa eliminar el paràgraf segon, ja que entén que les especificacions o graduacions a les infraccions són matèria reservada a la llei, infraccions que d'altra banda estan contemplades en l'articulat de l'Avantprojecte de llei.

Article 60. Sancions administratives

El Comité entén que els problemes derivats de la ludopatia no solament afecten la persona que juga, sinó al conjunt de la unitat familiar. Per tant, s'estima necessària la intervenció de la Conselleria responsable del benestar social. El CES-CV proposa, en aquest sentit, completar la redacció de l'apartat 5 d'aquest article amb el següent tenor:

*“5. Els diners recaptats per les sancions estarà afectat a la prevenció, assistència i altres actuacions que es desenvolupen en matèria de joc patològic per part de les **Conselleries** competents en matèria de salut i **benestar social**.”*

Article 67.2. Prescripció i caducitat

La redacció donada per l'Avantprojecte és la següent:

“El terme de la prescripció començarà a comptar des del dia en què s'hagués comés la infracció i s'interromprà des de la data en què el procediment s'inicie, tornant a córrer de nou des que es paralitze el procediment o acabe sense sanció”.

El CES-CV proposa la següent redacció: *“... s'interromprà des de la data en què el procediment s'inicie **amb coneixement de l'interessat, reprenent-se el termini de prescripció si l'expedient sancionador estiguera paralitzat durant més de tres mesos**”*

per causa no imputable el presumpte responsable", en concordança amb el que s'estableix en l'article 43.2 de la LRJ.

Article 80. Quota íntegra

L'article 80 diu:

"La quota íntegra s'obté aplicant sobre la base imposable el tipus de gravamen percentual que corresponga:

a) El 20 per cent amb caràcter general b) El 1'50 per cent en les apostes esportives tradicionals la base de les quals siga l'esport de la "pilota valenciana" sempre que es facen en els recintes on es practica el corresponent esdeveniment esportiu autòcton".

El CES-CV observa que en la modalitat a) s'estableix un fort increment de la tributació; un augment del 100 per cent respecte a l'any anterior, el tipus impositiu del qual quasi doblega la mitjana nacional. De consolidar-se el 20 per cent, es reduiria un 66 per cent la diferència amb la tributació del joc online (25 per cent); activitat caracteritzada per la seua escassa o nul·la incidència en termes d'ocupació, inversió, costos d'explotació i manteniment.

Referent a això ens remetem al propi Dictamen del CES-CV de 23 d'octubre de 2017 a la Llei de Mesures Fiscals, de Gestió administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat de l'any 2018 en el qual literalment es deia: *"...el CES-CV estima que és necessari diferenciar la tributació de les apostes presencials de les no presencials ja que aquestes últimes operen amb un model de negoci completament diferent, amb escassa o nul·la incidència en termes d'ocupació, inversió, costos d'explotació, manteniment o imposició indirecta".*

Per això, el Comité proposa un ajust proporcional de la tributació per trams en funció dels criteris anteriorment argumentats, especialment, el manteniment i la creació d'ocupació.

Article 90. 1r). Quota íntegra

En la modalitat de joc del bingo diferent a l'electrònic, el CES-CV observa una desproporció en l'escala del percentatge del tipus de gravamen, que pansa de l'1% al 12,50% a partir de 400.000 euros.

Article 97. Quota íntegra

Amb la redacció donada per l'Avantprojecte de Llei s'augmenta en 100 € trimestrals (400 € anuals) la quota íntegra del tribut que grava l'explotació de màquines recreatives i d'atzar.

Sobre aquest tema, el CES-CV reproduïx ací les observacions fetes a l'articulat del projecte de Llei de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat, mitjançant Dictamen de 23 d'octubre de 2017 en el seu art.3 (pàg.10) quant a que *“haurien de complementar-se l'increment de la fiscalitat en màquines B i C amb les bonificacions relacionades amb el manteniment o increment de plantilles de les empreses com a Múrcia i Castella i Lleó igual que per al primer tram de la base imposable en el tipus impositiu tributari a casinos vinculades amb el manteniment o creació d'ocupació”*.

Disposició Derogatòria Única. Derogacions normatives

El punt 4 de la Disposició Derogatòria Única de l'Avantprojecte diu:

“Queda derogat el Decret 144/2002 de 210 de setembre, del Consell, pel qual s'acorda la suspensió de noves autoritzacions d'explotació de màquines tipus B o recreatives amb premi, destinades a ser instal·lades en bars, cafeteries, restaurants, clubs, càmperes i anàlegs”.

El Comité sol·licita que s'adopti una mesura planificadora semblant a la prevista en la Llei 2/2013, de 25 d'abril, del joc i les apostes de Castella-la Manxa, proposant simultàniament a la derogació que s'afija el següent paràgraf: ***“El Consell dins de la seua competència sobre la planificació del joc en la Comunitat Valenciana, elaborarà i aprovarà, el percentatge de noves autoritzacions d'explotació amb els criteris que s'establisquen, vetllant en tot cas pel compliment de la normativa en matèria de competència”***.

V.- CONSIDERACIÓ ADDICIONAL

El CES-CV ha debatut sobre el fet que l'Avantprojecte de Llei objecte de dictamen es va aprovar pel Consell el dia 2 de febrer de 2018, i sobre que es va incorporar en l'article 2.2.f), amb posterioritat al tràmit d'informació pública, l'exigència d'autorització administrativa prèvia per a la instal·lació d'equips en tots els locals de pública concurrència, que permeten la participació en jocs a través de canals electrònics, informàtics, telemàtics i interactius autoritzats per l'Administració de l'Estat, entre els quals figura l'ONCE.

L'activitat de l'ONCE a la Comunitat Valenciana té molta rellevància per a l'Organització, en tractar-se de la quarta Comunitat en nombre d'afiliats i, conseqüentment, en activitat econòmica. Una limitació com la prevista en l'Avantprojecte, sotmetent a autorització autonòmica prèvia la instal·lació dels terminals que permeten la participació en els jocs de l'ONCE (com a qualsevol operador comercial), incideix directament i de forma restrictiva i greu en la seua activitat de joc, en els ingressos que pot obtindre de la mateixa i, en definitiva, en la seua activitat sense ànim de lucre com a Entitat Singular d'Economia Social en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, els ingressos procedents del qual de la seua activitat de joc de la reserva estatal de loteries tenen com a finalitat única aconseguir la sostenibilitat de la Institució per a continuar desenvolupant la seua labor social en favor de les persona cegues i amb altres discapacitats.

Resulta evident la dificultat que es derivaria per a l'Organització si haguera de sotmetre a autorització autonòmica la instal·lació de cadascun de les seues terminals, la qual cosa resulta especialment onerosa si es té en compte que això constituiria una restricció en la seua capacitat operativa com a qualsevol operador de joc de l'àmbit liberalitzat, a pesar que l'Organització, a diferència d'aquells, no persegueix obtindre lucre, sinó que dedica íntegrament els seus recursos a la seua activitat social (en benefici dels seus afiliats i d'altres persones amb discapacitat) i, per això mateix, té un estatus jurídic específic i diferenciat.

L'ONCE, com a operador autoritzat, ve obligat per disposició legal a cooperar amb l'Estat (en sentit ampli) en l'eradicació dels jocs il·legals, en la persecució del frau i la criminalitat i en l'evitació dels efectes perniciosos dels jocs i a notificar la Comissió Nacional del Joc un Pla de Mesures en el qual es concreten els compromisos addicionals adquirits en la gestió responsable del joc, la participació en la reparació dels efectes negatius del mateix i la seua contribució a plans, projectes o actuacions en benefici de la societat, i els seus estatuts socials estableixen (article 107) que els seus productes hauran d'oferir una garantia plena als consumidors, atendre la protecció dels menors i complir les pràctiques de joc responsable, en aplicació de la legislació vigent en aquestes matèries específiques. En altres paraules, la Generalitat té en l'ONCE un col·laborador responsable el codi ètic del qual i de govern només pot contribuir a millorar la pràctica del joc en la Comunitat.

L'ONCE és una Corporació de Dret Públic, sense ànim de lucre, l'activitat del qual de joc es desenvolupa conforme al que es disposa en la LRJ i a la normativa específica d'aplicació, recollida en la Disposició addicional segona d'aquesta Llei.

Conforme a la seua normativa d'aplicació, l'ONCE es troba habilitada per a comercialitzar els seus productes de joc tant de forma directa (a través dels seus agents venedors, els seus establiments físics propis, o Internet), com de forma

indirecta, a través de la seua xarxa comercial externa, que s'instrumenta, entre altres vies, mitjançant la instal·lació de terminals o dispositius de venda en establiments de tercers. Aquests canals de venda conformen la xarxa comercial externa de l'ONCE a l'efecte de la Disposició addicional primera, apartat Quatre, de la LRJ.

Com s'ha dit al principi, en l'article 2. 2. f) de l'Avantprojecte, que exclou del seu àmbit d'aplicació *“els jocs reservats a la competència de l'Administració de l'Estat”, se subjecta a autorització administrativa prèvia “l'obertura de locals presencials oberts al públic i la instal·lació d'equips en tots els locals de pública concurrència que permeten la participació en jocs a través de canals electrònics, informàtics, telemàtics i interactius autoritzats per l'Administració de l'Estat”*.

D'aquesta autorització s'exclouen únicament *“els supòsits previstos en l'apartat cinqué de la Disposició addicional primera”* de la LRJ, relativa a l'obertura de locals al públic per part de SELAE i ONZE. No obstant això, no s'exceptua expressament d'aquesta autorització la instal·lació d'equips dels operadors de la reserva, que hauria d'excloure's també de l'autorització autonòmica en virtut de l'apartat quart de la citada Disposició addicional primera LRJ, autorització prèvia que únicament està prevista en l'article 9.1, paràgraf tercer, de la LRJ, aplicable als jocs d'àmbit liberalitzat i, per això, no és aplicable en cap cas als jocs de la reserva estatal de loteries, en la qual opera l'ONCE.

Així ho han interpretat els Tribunals, que han conclòs no solament que la possibilitat d'exigència d'autorització autonòmica per als terminals se cenyeix al joc de l'àmbit liberalitzat, sinó que, conforme al repartiment constitucional de competències, les Comunitats Autònomes no poden incidir en el joc reservat estatal, tampoc per a exigir aquestes autoritzacions (així, el TSJ d'Andalusia, en la seua Sentència de 19 de març de 2012, el Tribunal Suprem, en la seua Sentència, de 27 d'octubre de 2015, basades ambdues en la doctrina del Tribunal Constitucional sobre la competència estatal en matèria de joc, el TSJ del País Basc, en Sentència, de 15 de setembre de 2017, i posterior Acte, de 28 de setembre de 2017).

També ho ha fet l'Advocacia de l'Estat en un Informe específic, de 21 de febrer de 2017, que ve a concloure que *“La comercialització de jocs de loteria no està sotmesa a cap de les autoritzacions previstes en el Títol III LRJ, inclosa la continguda en l'article 9.1 tercer paràgraf, sempre que a) siguen gestionats per SELAE o ONCE, bé directament, bé a través dels establiments de la seua xarxa comercial externa i b) es tracte únicament de jocs de loteria, subjectes a la reserva legal establida en l'article 4 LRJ, [...] Per tant, en el cas de jocs reservats, és a dir, jocs de loteria, no es requereix la sol·licitud d'autorització alguna ni per part de SELAE ni per part de l'ONCE ni per part de qualssevol tercers pogueren vindre obligats en aplicació de la normativa autonòmica (p. ex. titulars d'establiments d'hostaleria) com a conseqüència de la comercialització*

de tals jocs, incloent per tant els supòsits d'obertura de locals presencials oberts al públic així com la instal·lació d'equips informàtics, que podran estar situats en qualsevol lloc, inclosos establiments mercantils dedicats a un altre tipus d'activitats (p. ex. establiments d'hostaleria). Tals jocs estan subjectes únicament a la tutela de l'Estat, que exerceix les seues competències sobre ambdues entitats, cadascuna d'elles en virtut del seu règim jurídic propi."

En conclusió de l'anteriorment raonat, el CES-CV considera que hauria d'analitzar-se jurídicament, si escau, pel Consell Jurídic Consultiu si l'Avantprojecte, en aquest aspecte concret, hauria d'adaptar-se rigorosament a les disposicions de la LRJ i a la interpretació que han realitzat els tribunals, de manera que la seua interpretació i promulgació legal no reporten conflictives i permeta amb això, a més, evitar conseqüències que serien molt perjudicials per a l'economia social de la Comunitat Valenciana.

Tot l'anterior sense perjudici de les competències en matèria de control de la Comunitat Autònoma Valenciana i de l'anàlisi dels problemes competencials, a l'efecte de coordinació, en el Consell de Polítiques del Joc, tal com permet l'article 35.h) de la citada LRJ.

VI.- CONCLUSIONS

El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, del Joc de la Comunitat Valenciana, sense perjudici de les consideracions que puguen realitzar-se en el posterior tràmit parlamentari.

Vº Bº El President
Carlos L. Alfonso Mellado

La Secretària General
Ángeles Cuenca García